

**FERROCARRILS DE LA GENERALITAT
VALENCIANA**

FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1. ADEQUACIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA ALS PRINCIPIS COMPTABLES D'APLICACIÓ

1.1 Abast i metodologia

Aquesta Sindicatura ha examinat els comptes anuals de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (d'ara endavant, FGV o l'Entitat), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 1990, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria corresponent a l'exercici anual terminat en la dita data, l'aprovació dels quals és responsabilitat del Consell d'Administració de FGV. El treball, l'hem realitzat d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades i ha consistit en la revisió de l'informe d'auditoria independent -i els papers de suport d'aquest- emès per Arthur Andersen Auditores, S.A. amb data de primer d'abril de 1991. De manera addicional, aquesta Sindicatura ha portat a efecte les proves i aplicat els procediments d'auditoria que ha considerat necessaris per a aconseguir els objectius establerts.

1.2 Limitacions, excepcions i èmfasis

a) Segons que s'indica en la nota 2.3 de la memòria de FGV, els comptes anuals de 1990 presenten -a efectes comparatius-, amb cada una de les partides del balanç i del compte de pèrdues i beneficis, a més de les xifres de 1990, les corresponents a 1989, per tal de donar així compliment a allò que s'estableix en la legislació comptable aplicable.

b) A 31 de desembre de 1990, FGV no disposava d'un detall individualitzat de l'immobilitzat material transferit a la Generalitat Valenciana per virtut del reial decret 1.496/1986, de 13 de juny, i adscrit a FGV posteriorment per virtut de la llei de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de novembre; malgrat que -tal com es descriu en la nota 1 de la memòria de FGV- el dit immobilitzat conserva la qualificació jurídica de béns de la Generalitat Valenciana, estant pendents de formalització les actes de lliurament i recepció corresponents entre FEVE i la Generalitat Valenciana (vegeu la nota 3.2 de la memòria de FGV). Igualment, i atès que FGV no disposa d'un inventari valorat de l'immobilitzat material originalment transferit a l'empara de les disposicions esmentades, les corresponents baixes i retirades d'elements del dit immobilitzat material que s'han produït des de la transferència original fins a l'actualitat, no han estat reflectides en els registres comptables. Conseqüentment, no ha estat possible per a aquesta Sindicatura determinar la raonabilitat dels imports inclosos en els epígrafs "Immobilitzat material", "Amortització acumulada" i "Patrimoni d'afectació", del balanç de situació a 31 de desembre de 1990, corresponents als béns adscrits, ni tampoc del càrrec al compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 1990 en concepte d'amortització de l'immobilitzat material.

D'altra banda, el conveni de transferències de 24 de juliol de 1986 establia un pla d'inversions que havia de fi-

FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1. ADECUACION DE LA INFORMACION FINANCIERA A LOS PRINCIPIOS CONTABLES DE APLICACION

1.1 Alcance y metodología

Esta Sindicatura ha examinado las cuentas anuales de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (en adelante FGV o la Entidad), que comprenden el balance al 31 de diciembre de 1990, la cuenta de pérdidas y ganancias y la memoria correspondientes al ejercicio anual terminado en dicha fecha, cuya aprobación es responsabilidad del Consejo de Administración de FGV. El trabajo se ha realizado de acuerdo a las normas de auditoría generalmente aceptadas, habiendo consistido en la revisión del informe de auditoría independiente, y papeles de trabajo soportantes, emitido por Arthur Andersen Auditores, S.A. con fecha 1 de abril de 1991. Adicionalmente, esta Sindicatura ha llevado a cabo las pruebas y aplicado los procedimientos de auditoría que ha considerado necesarios para alcanzar los objetivos establecidos.

1.2 Limitaciones, salvedades y énfasis

a) Según se indica en la nota 2.3 de la memoria de FGV, las cuentas anuales de 1990 presentan, a efectos comparativos, con cada una de las partidas del balance y de la cuenta de pérdidas y ganancias además de las cifras de 1990, las correspondientes a 1989, para dar con ello cumplimiento a lo establecido en la legislación contable aplicable.

b) Al 31 de diciembre de 1990, FGV no dispone de un detalle individualizado del inmovilizado material transferido a la Generalitat Valenciana en virtud del Real Decreto 1496/1986, de 13 de junio, posteriormente adscrito a FGV en virtud de la Ley de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de noviembre, aunque tal como se describe en la nota 1 de la memoria de FGV, conserva la calificación jurídica de bienes de la Generalitat Valenciana, estando pendientes de formalización las actas de entrega y recepción correspondientes entre FEVE y la Generalitat Valenciana (véase Nota 3-2 de la memoria de FGV). Asimismo, y dado que FGV no dispone de un inventario valorado del inmovilizado material originalmente transferido al amparo de las disposiciones mencionadas, las correspondientes bajas y retirados de elementos de dicho inmovilizado material, que se han producido desde la transferencia original hasta la actualidad, no han sido reflejados en los registros contables. En consecuencia, no ha sido posible por esta Sindicatura determinar la razonabilidad de los importes incluidos en los epígrafes "Inmovilizado material", "Amortización acumulada" y "Patrimonio de afectación" del balance de situación al 31 de diciembre del 1990, correspondientes a los bienes adscritos, así como del cargo a la cuenta de pérdidas y ganancias del ejercicio 1990 en concepto de amortización del inmovilizado material.

Por otro lado, el Convenio de Transferencias de 24 de julio de 1986 establecía un plan de inversiones a financiar

nançar l'Administració de l'Estat entre 1986 i 1989. Una part d'aquestes inversions -i en particular, el tram suburbà que entrà en funcionament en 1988- no han estat transferides a FGV a causa de certes deficiències en la seua construcció. Així mateix, la Generalitat Valenciana ha realitzat inversions en infraestructura que estan essent utilitzades per l'Entitat i que no han estat adscrites. Els comptes anuals de l'exercici de 1990 no recullen els dits actius, ni hom disposa d'informació suficient que permeta la seua quantificació objectiva.

c) Segons que es descriu en la nota 3.5 de la memòria de FGV, l'Entitat està obligada a completar les pensions d'aquells treballadors que, acollits a la disposició transitòria segona del reial decret 2.621/1986, sobre integració del règim especial ferroviari en el règim general de la Seguretat Social, es jubilen anticipadament.

De manera addicional, d'acord amb la normativa laboral vigent, els treballadors amb més de trenta anys d'antiguitat tenen dret a rebre una gratificació de permanència, de dos, tres o quatre mensualitats, en funció de l'antiguitat en el moment de la seua jubilació o mort.

FGV segueix el criteri de registrar com a despesa l'import d'aquests complements i gratificacions a mesura que es fan efectius, en el primer dels conceptes per la Seguretat Social, i en el segon per FGV directament. El balanç de situació a 31 de desembre de 1990 inclou una provisió pels pagaments realitzats fins a la dita data per la Seguretat Social, que puguen a 94'7 milions de pessetes (d'ara endavant, M.P.).

FGV no disposa d'un estudi actuarial que permeta determinar el passiu meritat pels dits conceptes a 31 de desembre de 1990.

d) El balanç de situació a 31 de desembre de 1990 inclou uns saldos que ha de cobrar de l'Il.lm. Ajuntament de València i de l'Il.lma. Diputació Provincial de València, per imports de 79'1 M.P. i 15'6 M.P., respectivament, derivats de prestacions de serveis realitzades per FGV durant els anys 1986 a 1990: no s'hi ha produït cap cobrament per aquests conceptes. No hem obtingut confirmació dels dits saldos per part de les institucions citades, ni cap evidència documental que permeta assegurar el cobrament dels dits imports.

e) Segons que indica l'Entitat en la nota 8 de la seua memòria, FGV té certes contingències fiscals i laborals la quantificació de les quals no és possible determinar objectivament i per a les quals no s'ha registrat cap provisió en el balanç de situació a 31 de desembre de 1990.

f) Tal com detalla FGV en la nota 15 de la seua memòria, el compte de pèrdues i beneficis de l'exercici de 1990 inclou un càrrec net de 100'7 M.P. corresponents a despeses i ingressos d'exercicis anteriors. Si FGV havia registrat aquests ingressos i despeses en l'exercici a què corresponen, les pèrdues d'exercicis anteriors i les pèrdues de l'exercici de 1990 s'haurien vist respectivament augmentades i disminuïdes en el dit import.

g) FGV segueix la política de no formalitzar pòlisses d'assegurances per a cobrir els possibles riscos a què estan subjectes tant els diversos elements del seu immobilitzat material, com les existències.

1.3 Conclusió general

A excepció dels efectes de qualsevol ajust, que podrien haver-se considerat necessaris si havíem pogut verificar els aspectes descrits en els paràgrafs b), c) i d) de l'apartat 1.2 anterior, i tret dels que podrien ésser necessaris si hom ha-

por la Administración del Estado entre 1986 y 1989. Parte de estas inversiones, y en particular el tramo suburbano que entró en funcionamiento en 1988, no han sido transferidas a FGV como consecuencia de ciertas deficiencias en su construcción. Asimismo, la Generalitat Valenciana ha realizado inversiones en infraestructura que están siendo utilizadas por la Entidad y que no han sido adscritas. Las cuentas anuales del ejercicio 1990 no recogen dichos activos, ni se dispone de información suficiente que permita su cuantificación objetiva.

c) Según se describe en la Nota 3.5 de la memoria de FGV, la Entidad está obligada a completar las pensiones de aquellos trabajadores que, acogidos a la Disposición Transitoria 2TM del Real Decreto 2621/1986 sobre Integración del Régimen Especial Ferroviario en el Régimen General de la Seguridad Social, se jubilen anticipadamente.

Adicionalmente, de acuerdo con la normativa laboral vigente, los empleados con más de treinta años de antigüedad tienen derecho a recibir una gratificación de permanencia, de dos, tres o cuatro mensualidades, en función de la antigüedad en el momento de su jubilación o fallecimiento.

FGV sigue el criterio de registrar como gasto el importe de estos complementos y gratificaciones a medida que se hacen efectivos, en el primero de los conceptos por la Seguridad Social, y en el segundo por FGV directamente. El balance de situación al 31 de diciembre de 1990 incluye una provisión por los pagos realizados hasta dicha fecha por la Seguridad Social, que ascienden a 94,7 millones de pesetas.

FGV no dispone de un estudio actuarial que permita determinar el pasivo devengado por dichos conceptos al 31 de diciembre de 1990.

d) El balance de situación al 31 de diciembre de 1990 incluye unos saldos a cobrar al Excmo. Ayuntamiento de Valencia y a la Excmo. Diputación Provincial de Valencia por importes de 79,1 y 15,6 millones de pesetas, respectivamente, derivados de prestaciones de servicios realizadas por FGV durante los años 1986 a 1990, no habiéndose producido cobro alguno por estos conceptos. No se ha obtenido confirmación de dichos saldos por parte de las instituciones citadas, ni evidencia documental que permita asegurar la cobrabilidad de dichos importes.

e) Conforme se indica por la Entidad en la Nota 8 de su memoria, FGV tiene ciertas contingencias fiscales y laborales cuya cuantificación no es posible determinar objetivamente y para las que no se ha registrado provisión alguna en el balance de situación al 31 de diciembre de 1990.

f) Tal y como detalla FGV en la Nota 15 de su memoria, la cuenta de pérdidas y ganancias del ejercicio 1990 incluye un cargo neto de 100,7 millones de pesetas correspondientes a gastos e ingresos de ejercicios anteriores. Si FGV hubiera registrado estos gastos e ingresos en el ejercicio al que corresponden, las pérdidas de ejercicios anteriores y las pérdidas del ejercicio 1990 se hubiesen visto aumentadas y disminuidas en dicho importe, respectivamente.

g) FGV sigue la política de no formalizar pólizas de seguros para cubrir los posibles riesgos a que están sujetos tanto los diversos elementos de su inmovilizado material como las existencias.

1.3 Conclusión general

Excepto por los efectos de cualquier ajuste que podrían haberse considerado necesarios si se hubiera podido verificar los aspectos descritos en los párrafos b), c) y d), del apartado 1.2 anterior, y excepto por los que pudieran ser

via conegut el desenllaç final d'allò que hem descrit en el paràgraf e), els comptes anuals de FGV de l'exercici de 1990 mostren, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats obtinguts a 31 de desembre de 1990, i contenen la informació necessària i suficient per a la seua interpretació i comprensió escaient d'acord amb els principis comptables generalment acceptats que hi són d'aplicació, i que guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

2. ACOMPLIMENT DE LA LEGALITAT VIGENT EN LA GESTIÓ DELS FONDS PÚBLICS

2.1 Abast i metodologia

Aquesta Sindicatura ha examinat l'acompliment, per part de FGV, de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici anual terminat el 31 de desembre de 1990. El dit examen, l'hem realitzat conformement a les normes d'auditoria generalment acceptades i ha consistit en la revisió de l'informe d'auditoria d'acompliment -i en els papers de treball de suport- emès per Arthur Andersen Auditoría, S.A., de data de primer d'abril de 1991, complementari al seu informe d'auditoria independent dels comptes anuals de FGV de l'exercici de 1990. La verificació realitzada ha abastat l'acompliment dels aspectes rellevants, d'acord amb el criteri d'importància relativa establert en:

-Llei 4/1984, de 13 de juny, d'"Hisenda pública de la Generalitat Valenciana", en allò que afecta FGV com a empresa pública de la Generalitat.

-Reial decret 1.496/1986, de 13 de juny, sobre traspàs a la Comunitat Valenciana dels serveis ferroviaris explotats per Ferrocarrils de Vía Estrecha del Estado (FEVE).

-Conveni de transferències entre l'Administració de l'Estat i la Generalitat Valenciana, pel qual es determinen les condicions en què la Generalitat Valenciana es fa càrrec dels serveis ferroviaris traspasats pel reial decret esmentat abans, i amb vigor per al quadrienni 1986-1989.

-Llei de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de novembre, de creació de l'entitat Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana.

-Decret 144/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual s'aprova l'estatut de l'entitat Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana.

-Estatuts de l'Entitat.

-Reglament de règim interior de FGV.

-Disposició transitòria segona del "Reglament general de contractació de l'Estat".

-Text refós de la "Llei de societats anònimes" i "Pla general de comptabilitat", quant als comptes anuals i als principis comptables.

-Resolució de 10 de gener de 1989, de la Intervenció General de la Generalitat Valenciana, sobre la informació anual que han de retre les empreses públiques.

-Decret 204/1990, de 26 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegrament de transferències corrents i de capital.

necesarios si se conociera el desenlace final de lo descrito en el párrafo e), las cuentas anuales de FGV del ejercicio 1990 muestran, en todos los aspectos significativos, la imagen fiel del patrimonio, de la situación financiera y de los resultados obtenidos al 31 de diciembre de 1990, y contienen la información necesaria y suficiente para su interpretación y comprensión adecuada de acuerdo con los principios contables generalmente aceptados que le son de aplicación, que guardan uniformidad con los aplicados en el ejercicio anterior.

2. CUMPLIMIENTO DE LA LEGALIDAD VIGENTE EN LA GESTION DE LOS FONDOS PÚBLICOS

2.1 Alcance y metodología

Esta Sindicatura ha examinado el cumplimiento por parte de FGV de la legalidad vigente en la gestión de los fondos públicos durante el ejercicio anual terminado el 31 de diciembre de 1990. Dicho examen se ha realizado de acuerdo con normas de auditoría generalmente aceptadas, habiendo consistido en la revisión del informe de auditoría de cumplimiento, y papeles de trabajo soportantes, emitido por Arthur Andersen Auditoría, S.A., de fecha 1 de abril de 1991, complementario a su informe de auditoría independiente de las cuentas anuales de FGV del ejercicio 1990. La verificación realizada ha abarcado el cumplimiento de los aspectos relevantes, de acuerdo con el criterio de importancia relativa, establecidos en:

-Ley 4/1984, de 13 de junio, de Hacienda Pública de la Generalitat Valenciana, en lo que afecta a FGV como empresa pública de la Generalitat.

-Real Decreto 1496/1986, de 13 de junio, sobre traspaso a la Comunidad Valenciana de los servicios ferroviarios explotados por Ferrocarrils de Vía Estrecha del Estado (FEVE).

-Convenio de Transferencias entre la Administración del Estado y la Generalitat Valenciana, por el que se determinan las condiciones en que la Generalitat Valenciana se hace cargo de los servicios ferroviarios traspasados por el Real Decreto antes mencionado y con vigor para el cuatrienio 1986/1989.

-Ley de la Generalitat Valenciana 4/1986, de 10 de noviembre, de creación de la Entidad "Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana".

-Decreto 144/1986, de 24 de noviembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, por el que se aprueba el Estatuto de la Entidad "Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana".

-Estatutos de la Entidad.

-Reglamento de Régimen Interior de FGV.

-Disposición Transitoria segunda del Reglamento General de Contratación del Estado.

-Texto Refundido de la Ley de Sociedades Anónimas y Plan General de Contabilidad, en lo que respecta a cuentas anuales y principios contables.

-Resolución de 10 de enero de 1989, de la Intervención General de la Generalitat Valenciana, sobre información anual a rendir por las empresas públicas.

-Decreto 204/1990, de 26 de diciembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre reintegro de transferencias corrientes y de capital.

2.2 Conclusió general

Com a resultat de la revisió efectuada, i considerant l'abast descrit, hem detectat determinats casos d'incompliment durant 1990, per part de FGV, de la normativa detallada en el punt anterior: els descrivim en l'apartat 5 d'aquest informe.

3. AVALUACIÓ SOBRE SI LA GESTIÓ DELS RECURSOS HUMANS, MATERIALS I DELS FONDS PRESSUPOSTARIS S'HA DESENVOLUPAT DE FORMA ECONÒMICA I EFICIENT, I AVALUACIÓ DEL GRAU D'EFICÀCIA EN L'ASSOLIMENT DELS OBJECTIUS PREVISTOS

3.1 Abast, metodologia i objectius

L'examen ha consistit en la revisió i anàlisi de l'informe d'auditoria operativa emès per Arthur Andersen Auditores, S.A., de data 1 d'abril de 1991, complementari al seu informe d'auditoria independent dels comptes anuals de FGV de l'exercici de 1990, treball que ha consistit en una revisió del sistema de control intern, a més d'una anàlisi de certes àrees de FGV, per tal d'avaluar en termes d'eficiència i eficàcia els procediments operatius, la gestió dels recursos i la consecució dels objectius; tot exposant, en els casos aplicables, les mesures de correcció oportunes.

3.2 Conclusió general

Com a resultat del treball realitzat, amb l'abast, la metodologia i els objectius descrits en l'apartat anterior, hem detectat una sèrie de qüestions que poden donar origen a millores en l'eficàcia de la gestió, en els procediments administratius i en els sistemes de control intern que detalletem en l'apartat 5 d'aquest informe.

3.3 Contracte-programa

Durant el quadrienni 1986-1989, FGV disposava d'un conveni signat entre l'Administració de l'Estat i l'autonòmica, que establia un programa d'explotació per als dits anys i les corresponents subvencions per a cobrir els dèficits d'operacions pressupostats. Com que no s'ha signat cap nou conveni entre les administracions esmentades, durant 1990 s'han prorrogat les subvencions concedides per a 1989.

Es considera que l'establiment d'un nou conveni entre les administracions estatal i autonòmica i FGV, que establezca el marc a mitjà i llarg termini en què s'ha de desenvolupar l'activitat, és bàsic per a dur a terme una gestió eficaç del servei públic assignat a FGV.

4. INFORMACIÓ GENERAL

4.1 Bases de presentació dels comptes anuals

Els comptes anuals de 1990 examinats per aquesta Sindicatura comprenen el balanç, el compte de pèrdues i beneficis i la memòria, i els adjuntem íntegrament en l'annex d'aquest informe. Els dits comptes anuals es presenten amb

2.2 Conclusión general

Como resultado de la revisión efectuada, y considerando el alcance descrito, se han detectado determinados casos de incumplimiento durante 1990 por parte de FGV de la normativa detallada en el punto anterior, describiéndose los mismos en el apartado 5 de este informe.

3. EVALUACION SOBRE SI LA GESTION DE LOS RECURSOS HUMANOS, MATERIALES Y DE LOS FONDOS PRESUPUESTARIOS SE HA DESARROLLADO DE FORMA ECONOMICA Y EFICIENTE Y EVALUACION DEL GRADO DE EFICACIA EN EL LOGRO DE LOS OBJETIVOS PREVISTOS

3.1 Alcance, metodología y objetivos

El examen ha consistido en la revisión y análisis del informe de auditoría operativa emitido por Arthur Andersen Auditores, S.A., de fecha 1 de abril de 1991, complementario a su informe de auditoría independiente de las cuentas anuales de FGV del ejercicio 1990, cuyo trabajo ha consistido en una revisión del sistema de control interno, así como de un análisis de ciertas áreas de FGV, con el fin de evaluar en términos de eficiencia y eficacia los procedimientos operativos, la gestión de los recursos y el logro de los objetivos, exponiéndose en los casos aplicables, las medidas correctoras oportunas.

3.2 Conclusión general

A consecuencia del trabajo realizado, con el alcance, metodología y objetivos descritos en el apartado anterior, se han detectado una serie de cuestiones que pueden dar origen a mejoras en la eficacia de la gestión, en los procedimientos administrativos y en los sistemas de control interno que se detallan en el apartado 5 de este informe.

3.3 Contrato-programa

Durante el cuatrienio 1986-1989, FGV disponía de un Convenio firmado entre la Administración del Estado y la Autonómica, que establecía un programa de explotación para dichos años y las correspondientes subvenciones para cubrir los déficits de operaciones presupuestados. Debido a que no se ha firmado ningún nuevo convenio entre las mencionadas Administraciones, durante 1990 se han prorrogado las subvenciones concedidas para 1989.

Se considera que el establecimiento de un nuevo Convenio entre las Administraciones Estatal y Autonómica y FGV, que establezca el marco a medio y largo plazo en que debe desarrollarse la actividad, es básico para llevar a cabo una gestión eficaz del servicio público asignado a FGV.

4. INFORMACION GENERAL

4.1 Bases de presentación de las cuentas anuales

Las cuentas anuales de 1990, examinadas por esta Sindicatura, comprenden el balance, la cuenta de pérdidas y ganancias y la memoria, y se adjuntan íntegramente en el Anexo de este informe. Dichas cuentas anuales se presenten

el format i contingut prevists en els articles 175, 189, 199 i 200 del text refós de la "Llei de societats anònimes".

D'acord amb els estatuts de l'Entitat, els comptes anuals de 1990 van ésser formulats pel director gerent i aprovats pel Consell d'Administració en la seua sessió de data 26 de març de 1991.

4.2 Activitat de l'exercici

Els comptes anuals de 1990 de FGV, no vénen acompanyats d'un informe de gestió que, formulat pels administradors, continga una exposició sobre les principals activitats desenvolupades en 1990 i la seua previsible evolució en els exercicis posteriors. No obstant això, aquesta informació s'ha facilitat a la Sindicatura amb posterioritat a la rendició de comptes, incloent-se'n tot seguit un resum.

* Nou tram Alberique-Villanueva de Castellón

Inauguració, el 2 de març de 1990, del nou traçat entre les estacions d'Alberique i Villanueva de Castellón de la línia 1. Aquest tram havia quedat interromput a causa de la riada d'octubre de 1982.

Les obres van incloure, entre altres, la construcció d'un pont nou sobre el riu Xúquer, el nou traçat de la via i l'edificació de la nova estació de Villanueva de Castellón.

* Obres de renovació de via doble en els trams Ademuz-Paterna i Ademuz-Seminari

Segons el programa previst per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports per a la modernització de la superestructura i millora de la seguretat, les freqüències dels trens i el confort del viatger, les obres de renovació del tram Ademuz-Paterna, s'acabaren en abril.

Així mateix, s'iniciaren les obres de renovació del tram de via doble Ademuz-Seminari i estigueren pràcticament concloses a les darreries de 1990.

* Pla d'habilitació i adequació de les estacions de superfície per a les persones de mobilitat reduïda

L'execució d'aquest pla en estacions de superfície està projectat en tres fases, suprimint progressivament les barres arquitectòniques en els accessos a les dites estacions.

La primera d'aquestes fases, conclosa totalment en 1990, estigué dedicada a l'adequació de les estacions de superfície que presenten un major trànsit de viatgers.

Durant el mes de desembre s'iniciaren les obres de la segona i tercera fases i es preveu que s'acabaran durant els primers mesos de 1991.

Dins d'aquest pla i en col·laboració amb la Conselleria de Treball i Seguretat Social, en les estacions subterrànies de la plaça d'Espanya i Angel Guimerà s'instal·laren sengles plataformes especials per a persones de mobilitat reduïda.

* Presentació de la nova UTA 3731

Que va tindre lloc el dia 13 de setembre de 1990. La primera sèrie va ser de 10 UTA (3731 a 3740) procedents de C.A.F. (Beasaín). Durant el 1990 es van rebre un total de sis de les esmentades UTA.

* Telecomandament d'energia de tracció

Inaugurat a principis d'octubre de 1990, el telecomandament d'energia és un sistema informàtic des d'on se centralitzen totes les maniobres de les vuit subestacions de les línies 1 i 2.

* Obres d'impermeabilització del túnel del metro

tan con el formato y contenido previstos en los artículos 175, 189, 199 y 200 del Texto Refundido de la Ley de Sociedades Anónimas.

De acuerdo con los Estatutos de la Entidad, las cuentas anuales de 1990 fueron formuladas por el Director Gerente y aprobadas por el Consejo de Administración en su sesión de fecha 26 de marzo de 1991.

4.2 Actividad del ejercicio

Las cuentas anuales de 1990 de FGV no vienen acompañadas de un informe de gestión que, formulado por los administradores, contenga una exposición sobre las principales actividades desarrolladas en 1990 y su evolución previsible en ejercicios posteriores. No obstante, esta información se ha facilitado a la Sindicatura con posterioridad a la rendición de cuentas, incluyéndose a continuación un resumen de la misma.

* Nuevo tramo Alberique-Villanueva de Castellón

Inauguración, el 2 de marzo de 1990, del nuevo trazado entre las estaciones de Alberique y Villanueva de Castellón de la línea 1. Dicho tramo había quedado interrumpido como consecuencia de la riada de octubre de 1982.

Las obras incluyeron, entre otras, la construcción de un nuevo puente sobre el río Júcar, el nuevo trazado de la vía y la edificación de la nueva estación de Villanueva de Castellón.

* Obras de renovación de vía doble en los tramos Ademuz-Paterna y Ademuz-Seminari

Según el programa previsto por la Conselleria de Obras Públicas, Urbanismo y Transportes para la Modernización de la Superestructura y la Mejora de la Seguridad, las frecuencias de los trenes y el confort del viajero, se concluyeron en abril las obras de renovación del tramo Ademuz-Paterna.

Asimismo, se iniciaron las obras de renovación del tramo de vía doble Ademuz-Seminari, estando prácticamente concluidas a finales de 1990.

* Plan de Habilitación y Adecuación de las estacions de superficie para las personas de movilidad reducida

La ejecución de este Plan en estacions de superficie está proyectado en tres fases, suprimiendo progresivamente las barreras arquitectónicas en los accesos a dichas estacions.

La primera de estas fases, concluida en su totalidad en 1990, estuvo dedicada a la adecuación de las estacions de superficie que presentan un mayor tráfico de viajeros.

Durante el mes de diciembre se iniciaron las obras de la segunda y tercera fases, que se prevé finalizarán durante los primeros meses de 1991.

Dentro de dicho Plan, y en colaboración con la Conselleria de Trabajo y Seguridad Social, se instalaron en las estacions subterráneas de Plaça Espanya y Angel Guimerà sendas plataformas especiales para personas de movilidad reducida.

* Presentación de la nueva UTA 3731

Que tuvo lugar el día 13 de septiembre de 1990, siendo la primera de la serie de 10 UTA (3731 a 3740) procedentes de C.A.F. (Beasaín). Durante 1990 se recibieron un total de seis de las mencionadas UTA.

* Telemando de Energía de Tracción

Inaugurado a principios de octubre de 1990, el Telemando de Energía es un sistema informático desde donde se centralizan todas las maniobras de las ocho subestaciones de las líneas 1 y 2.

* Obras de impermeabilización del túnel del Metro

En el mes de novembre començaren les proves d'impermeabilització del túnel del metro a fi d'evitar els problemes de filtracions d'aigua.

* Adjudicació de les obres de construcció dels tallers centrals de FGV en sant Isidre

A l'empresa Dragados y Construcciones, S.A. El termini d'execució de les obres és de 14 mesos i el seu començament està previst per a les primeries de 1991.

* Suspensió de la línia 4, Ademuz-El Grau, per a la seua modernització i adequació per a la circulació de tramvies.

El 31 de gener de 1990, s'iniciaren les obres de modernització i es va procedir a l'alçament de les instal·lacions ferroviàries d'aquesta línia per la seua posterior adequació a la circulació de tramvies.

5. COMENTARIS SOBRE ASPECTES IMPORTANTS DELS EPÍGRAFS MÉS SIGNIFICATIUS DELS COMPTES ANUALS

Segons que hem indicat en els apartats anteriors d'aquest informe, com a resultat de l'examen realitzat sobre la gestió econòmico-financera i l'acompliment de la legalitat aplicable per part de FGV, hem detectat una sèrie de circumstàncies que hauran d'ésser objecte d'atenció per tal de millorar la gestió, i que detallem tot seguit.

5.1 Inmobilitzacions materials

Durant els últims anys, la Generalitat Valenciana ha finançat directament obres d'infraestructura per a la xarxa ferroviària adscrita a FGV; raó per la qual aquelles no figuren en el seu immobilitzat material ni se'n recull cap amortització.

Durant els exercicis de 1989 i 1990, el Consell d'Administració de FGV, acomplint la normativa aplicable, ha acordat la desafectació de determinats béns immobles. Aquesta desafectació significa la seua devolució al patrimoni de la Generalitat Valenciana, per tal que aquesta pugui adscriure'ls a uns altres serveis.

Així mateix, durant 1990 el Consell d'Administració va aprovar el tancament i desmantellament de la línia 4 (Ademuz-Grau). Esperant l'inventari de l'immobilitzat material, l'Entitat no ha registrat els retiraments corresponents als béns immobles desafectats i als béns mobles fora d'ús pel desmantellament de la línia esmentada.

En l'actualitat, FGV no té uns criteris definitius sobre el càlcul i el registre de l'amortització del seu immobilitzat material, mentre espera l'inventari de l'immobilitzat mencionat abans. Tampoc no disposa d'una política definida quant al caràcter capitalitzable o no dels diferents projectes inclosos en el pla d'inversions, de les grans reparacions, i quant a l'establiment d'uns imports mínims de capitalització.

Hem observat que la selecció dels proveïdors per a les adquisicions d'immobilitzat efectuades en 1990, l'han portada a efecte mitjançant el procediment de contractació directa, malgrat que les circumstàncies i arguments usats no tenen reflex documental en l'expedient de les dites contractacions.

En el mes de noviembre comenzaron las pruebas de impermeabilización del túnel del Metro con el fin de evitar problemas de filtraciones de agua.

* Adjudicación de las obras de construcción de los talleres centrales de FGV en San Isidro

A la empresa Dragados y Construcciones S.A. El plazo de ejecución de las obras es de 14 meses, y su comienzo está previsto para principios de 1991.

* Suspensión de la línea 4, Ademuz-El Grau, para su modernización y tranviarización

El 31 de enero de 1990 se iniciaron las obras de modernización y se procedió al levantamiento de las instalaciones ferroviarias de dicha línea para su posterior tranviarización.

5. COMENTARIOS SOBRE ASPECTOS IMPORTANTES DE LOS EPIGRAFES MAS SIGNIFICATIVOS DE LAS CUENTAS ANUALES

Según se ha indicado en los apartados anteriores de este informe, como resultado del examen realizado sobre la gestión económico-financiera y el cumplimiento de la legalidad aplicable por parte de FGV, se han detectado una serie de circunstancias que deberán ser objeto de atención con el fin de mejorar la gestión, y que se detallan a continuación.

5.1 Inmovilizaciones materiales

Durante los últimos años, la Generalitat Valenciana ha financiado directamente obras de infraestructura para la red ferroviaria adscrita a FGV, por lo cual no figuran en su inmovilizado material ni se recoge amortización alguna por ellas.

Durante los ejercicios 1989 y 1990 el Consejo de Administración de FGV, en cumplimiento de la normativa aplicable, ha acordado la desafectación de determinados bienes inmuebles. Esta desafectación supone su devolución al patrimonio de la Generalitat Valenciana, para que ésta pueda adscribirlo a otros servicios.

Asimismo, durante 1990 el Consejo de Administración aprobó el cierre y desmantelamiento de la Línea 4 (Ademuz-Grau). A la espera del inventario del inmovilizado material, la Entidad no ha registrado los retiros correspondientes a los bienes inmuebles desafectados y a los bienes muebles fuera de uso por el desmantelamiento de la Línea mencionada.

En la actualidad, FGV no tiene unos criterios definitivos sobre el cálculo y registro de la amortización de su inmovilizado material, a la espera del inventario del inmovilizado mencionado anteriormente. Asimismo, tampoco dispone de una política definida en cuanto al carácter capitalizable o no de los diferentes proyectos incluidos en el plan de inversiones, de las grandes reparaciones, y al establecimiento de unos importes mínimos de capitalización.

Se ha observado que la selección de los proveedores para las adquisiciones de inmovilizado efectuadas en 1990 se ha llevado a cabo mediante el procedimiento de contratación directa, aunque las circunstancias y argumentos utilizados no se reflejan documentalmente en el expediente de dichas contrataciones.

5.2 Existències

FGV, atesa la seua activitat, té una problemàtica molt específica de manteniment del seu material mòbil. La gestió dels seus magatzems de recanvis i de materials consumibles està molt lligada a la política de manteniment -preventiu i "a posteriori"- que mantinguen en cada moment per assegurar l'adequat nivell de servei de les unitats de transport, així com de la resta de les instal·lacions i la maquinària.

FGV està en procés de disseny de la política de gestió de stocs, tant pel que fa a les compres com al control de les existències, així com de desenvolupament de la seua aplicació d'inventaris permanents.

En l'apartat 6 d'aquest informe, descrivim una sèrie de recomanacions relatives a la millora dels procediments de control intern, establertes en relació amb la gestió de les existències.

5.3 Tresoreria

FGV té oberts, a 31 de desembre de 1990, deu comptes bancaris, remunerats entre el 0% i l'11% d'interessos anuals. Una de les entitats financeres amb què FGV té relació s'encarrega, mitjançant una empresa de seguretat, del servei de recollida, recomte i ingrés de les recaptacions de les estacions, aquesta entitat financera assumeix directament el cost d'aquest servei a canvi d'una remuneració a FGV de només un 0,1% dels saldos del compte corrent on s'efectuen els ingressos. Segons FGV, aquesta pràctica és econòmicament rendible, malgrat no haver emés anàlisis escrits al respecte o estudis comparatius considerant altres alternatives.

5.4 Subvencions de capital

En les estimacions que anualment realitza FGV sobre els imports de les subvencions de capital que ha de sol·licitar a la Generalitat Valenciana, s'inclou l'impost sobre el valor afegit de les adquisicions o reparacions de l'immobilitzat previstes, el qual, com que és deduïble per part de FGV, no representa un major cost de les dites operacions. Per tant, la part de la subvenció corresponent al dit impost no està consolidada i pot significar un passiu enfront de la Generalitat Valenciana.

D'altra banda, FGV està obligada a justificar l'aplicació de les subvencions corresponents als projectes específicament subvencionats, que vénen recollits en les comunicacions de concessió.

5.5 Creditors a llarg termini

Segons que es descriu en la nota 14.2 de la memòria de FGV, el balanç de situació a 31 de desembre de 1990 inclou un deute que s'ha de pagar a FEVE a llarg termini, amb venciment final en l'any 2012, per import de 901,3 M.P., corresponents al principal del deute per la compra de deu unitats de tren articulades, i als interessos redituats a 31 de desembre de 1990 i pendents de pagament.

D'acord amb les normes del "Pla general de comptabilitat", aprovat pel real decret 1.643/1990, de 20 de desembre, els deutes per compra d'immobilitzat han d'ésser valorats pel seu nominal, i els interessos incorporats al valor nominal, caldrà registrar-los de forma separada en el balanç

5.2 Existencias

FGV, dada su actividad, tiene una problemática muy específica de mantenimiento de su material móvil. La gestión de sus almacenes de repuestos y de materiales consumibles está muy ligada a la política de mantenimiento, preventivo y a posteriori, que se mantenga en cada momento para asegurar el adecuado nivel de servicio de las unidades de transporte, así como del resto de las instalaciones y maquinaria.

FGV está en proceso de diseño de la política de gestión de stocks, tanto en relación a las compras como al control de existencias, así como de desarrollo de su aplicación de inventarios permanentes.

En el apartado 6 de este informe se describen una serie de recomendaciones relativas a la mejora de los procedimientos de control interno establecidos en relación a la gestión de las existencias.

5.3 Tesorería

FGV tiene abiertas, al 31 de diciembre de 1990, diez cuentas bancarias, remuneradas entre el 0% y el 11% de intereses brutos anuales. Una de las entidades financieras con las que FGV tiene relación se encarga, mediante una empresa de seguridad, del servicio de recogida, recuento e ingreso de las recaudaciones de las estaciones, asumiendo dicha entidad financiera directamente el coste de dicho servicio, a cambio de una remuneración a FGV de tan sólo un 0,1% de los saldos de la cuenta corriente donde se efectúan los ingresos. Según FGV, ésta práctica es económicamente rentable, aunque no se han emitido análisis escritos al respecto o estudios comparativos considerándose otras alternativas.

5.4 Subvenciones de capital

En las estimaciones que anualmente realiza FGV de los importes de subvenciones de capital a solicitar de la Generalitat Valenciana, se incluye el Impuesto sobre el Valor Añadido de las adquisiciones o reparaciones del inmovilizado previstas que, al ser deducible por parte de FGV, no representa mayor coste de dichas operaciones. Por tanto, la parte de la subvención correspondiente a dicho impuesto no está consolidada, pudiendo suponer un pasivo frente a la Generalitat Valenciana.

Por otra parte, FGV está obligada a la justificación de la aplicación de las correspondientes subvenciones a los proyectos específicamente subvencionados, que vienen recogidos en las comunicaciones de concesión.

5.5 Acreedores a largo plazo

Según se describe en la Nota 14.2 de la memoria de FGV, el balance de situación al 31 de diciembre de 1990 incluye una deuda a pagar a FEVE a largo plazo, con vencimiento final en el año 2012, por importe de 901,3 millones de pesetas correspondientes al principal de la deuda por la compra de diez unidades de tren articuladas así como a los intereses devengados al 31 de diciembre de 1990 y pendientes de pago.

De acuerdo con las normas del Plan General de Contabilidad aprobado por Real Decreto 1643/1990, de 20 de diciembre, las deudas por compra de inmovilizado deben valorarse por su nominal, y los intereses incorporados al valor nominal registrarse separadamente en el balance y amorti-

i amortitzar-los anualment en les quantitats que hi corresponguen conformement a un criteri financer. Encara que el nou Pla General de Comptabilitat no és obligatori fins l'exercici 1991, si FGV havia aplicat aquest criteri de comptabilització en els seus comptes anuals de 1990, l'actiu i el passiu del balanç a 31 de desembre de 1990 s'haurien vist incrementats en la quantitat de 1.334,2 M.P., corresponents a la totalitat dels interessos compromesos pendents de pagament a la dita data.

5.6 Despeses de personal

Malgrat que, durant 1990, aquestes s'han reduït de manera substancial, el nivell d'hores extraordinàries és molt elevat i comporta un cost afegit significatiu. Aquest fet posa de manifest la necessitat que té FGV d'efectuar una anàlisi en profunditat de la composició de la seua plantilla, a l'objecte de definir-ne l'estructura futura per categories i serveis, i un pla de reassignació de funcions que s'ajuste millor a les necessitats de recursos humans de FGV.

S'hi ha detectat que FGV està efectuant a la major part dels seus treballadors, retencions per l'impost de renda de les persones físiques inferiors a les establertes per la legislació vigent, amb el consegüent risc fiscal.

5.7 Préstecs bancaris

Durant l'exercici de 1990, FGV no ha disposat cap quantitat d'un crèdit concertat amb el Lloyds Bank, per 400 M.P., així com una part del concertat amb el Banco de Crédito Local, perquè s'han demorat els pagaments que deriven de les adquisicions de diversos elements per als quals s'havien concertat aquestes operacions de crèdit. Les dites entitats financeres han carregat comissions per un import aproximat de dos milions de pessetes, pels imports no disposats.

5.8 Altres despeses d'explotació

La contractació de subministraments i serveis corrents, reparacions, seguretat, neteja, etc., l'efectuen per adjudicació directa, sense que en els casos analitzats hàgem pogut constatar, en l'expedient, l'anàlisi comparatiu amb altres opcions.

5.9 Subvencions d'explotació

Segons que indica FGV en la nota 3.4.2 de la seua memòria, aquella aplica el criteri de comptabilitzar com a ingressos de l'exercici les aportacions que la Generalitat Valenciana concedeix per compensar els dèficits d'explotació de l'Entitat. En l'exercici de 1990, les subvencions a l'explotació han pujat a la quantitat de 3.033,3 M.P.

6. RECOMANACIONS

a) Tal com es comenta en l'apartat 1.2 d'aquest informe, estan pendents de firma les actes de lliurament i recepció dels béns traspasats per FEVE a la Comunitat Valenciana per virtut del reial decret 1.496/1986, davant la inexistència d'un inventari detallat i valorat.

Es recomana a FGV que accelere la terminació del dit inventari, atesa la seua importància, no sols des del punt de vista comptable, sinó també per a una planificació adequada a curt, mitjà i llarg termini de les inversions.

zarse anualmente en las cantidades que correspondan de acuerdo a un criterio financiero. Aunque el nuevo Plan General de Contabilidad no es obligatorio hasta el ejercicio 1991, si FGV hubiera aplicado este criterio de contabilización en sus cuentas anuales de 1990, el activo y el pasivo del balance al 31 de diciembre de 1990 se hubieran visto incrementados en la cantidad de 1.334,2 millones de pesetas, correspondientes a la totalidad de intereses comprometidos pendientes de pago a dicha fecha.

5.6 Gastos de personal

Aunque durante 1990 se han reducido sustancialmente, el nivel de horas extras realizadas por el personal de FGV sigue siendo elevado. Este hecho pone de manifiesto la necesidad que tiene FGV de efectuar un análisis en profundidad de la composición de su plantilla, al objeto de definir la estructura futura por categorías y servicios y un plan de reasignación de funciones que mejor se ajuste a las necesidades de recursos humanos de FGV.

Se ha detectado que FGV está efectuando a la mayoría de sus trabajadores retenciones por el Impuesto de Renta de las Personas Físicas inferiores a las establecidas por la legislación en vigor, con el consiguiente riesgo fiscal.

5.7 Préstamos bancarios

Durante el ejercicio 1990, FGV no ha dispuesto cantidad alguna de un crédito concertado con el Lloyds Bank, por 400 millones de pesetas, así como parte del concertado con el Banco de Crédito Local, al haberse demorado los pagos que se derivan de las adquisiciones de diversos elementos para los cuales se habían concertado estas operaciones de crédito. Dichas entidades financieras han cargado comisiones por un importe aproximado de dos millones de pesetas, por los importes no dispuestos.

5.8 Otros gastos de explotación

La contratación de suministros y servicios corrientes, reparaciones, seguridad, limpieza, etc. se efectúa por adjudicación directa, sin que en los casos analizados se haya podido constatar en el expediente el análisis comparativo con otras opciones.

5.9 Subvenciones de explotación

Según indica FGV en la nota 3.4.2 de su memoria, la Entidad aplica el criterio de contabilizar como ingresos del ejercicio las aportaciones que la Generalitat Valenciana concede para compensar los déficits de explotación de la Entidad. En el ejercicio 1990, las subvenciones a la explotación han ascendido a la cantidad de 3.033,3 millones de pesetas.

6. RECOMENDACIONES

a) Tal como se comenta en el apartado 1.2 de este informe, están pendientes de firma las actas de entrega y recepción de los bienes traspasados por FEVE a la Comunidad Valenciana en virtud del Real Decreto 1496/1986, ante la inexistencia de un inventario detallado y valorado.

Se recomienda que FGV acelere la terminación de dicho inventario dada su importancia, no sólo desde el punto de vista contable, sino también para una planificación adecuada a corto, medio y largo plazo de las inversiones.

b) Una part de les inversions considerades en el conveni de transferències de 24 de juliol de 1986 estan pedents de realització, i les realitzades no han estat registrades per FGV.

Es recomana d'efectuar les gestions necessàries perquè es produeixca el traspàs definitiu d'aquests béns a FGV i perquè aquesta pugua activar-los i incorporar-los a la gestió normal del seu immobilitzat.

c) D'altra banda, tal com esmentem en l'apartat 5.1 d'aquest informe, la Generalitat Valenciana ha finançat en els últims anys diverses obres que no s'han incorporat a l'immobilitzat de FGV.

Es recomana que FGV clarifique, amb l'Administració autònoma, els aspectes relacionats amb l'immobilitzat que té adscrit. L'adopció d'uns criteris uniformes per al registre de l'immobilitzat finançat directament o indirecta per la Generalitat, és necessari per tal que els comptes anuals de FGV reflectesquen de manera adequada la seua situació patrimonial i econòmic-financera.

d) Segons que comentem en l'apartat 5.1 de l'informe, l'Entitat no ha registrat, en el seu immobilitzat, les baixes corresponents als béns desafectats de l'activitat i retirats de l'explotació.

Es recomana que FGV comptabilitze adequadament aquests retiraments.

e) FGV manca de criteris definitius sobre el càlcul i registre de les amortitzacions, així com d'una política definida sobre les despeses que hom considera capitalitzables.

Es recomana que, una vegada finalitzat l'inventari detallat dels béns d'immobilitzat que l'Entitat té encarregats, aquesta definesca les vides útils reals de cada un dels elements que componen l'immobilitzat i que en calcule la depreciació d'acord amb la data d'entrada en funcionament.

Igualment, es recomana d'elaborar una política interna sobre capitalització d'inversions, que considere, almenys, els aspectes següents:

-Fijació "a priori" del caràcter capitalitzable o no dels diferents projectes inclosos en el pla d'inversions.

-Definició clara dels criteris d'activació en els casos d'obres que, tot i ser conceptuades com a "grans reparacions", puguen incrementar la vida útil de l'element a què afecten, sobre la que inicialment tenia fixada.

-Establiment d'importos mínims de capitalització.

f) Segons que comentem en l'apartat 5.2 d'aquest informe, FGV està en procés de disseny d'una política de gestió de magatzems adequada a la problemàtica específica d'aquests.

En tal sentit, aquesta Sindicatura recomana que FGV tinga en compte aspectes com els següents

-Política d'estocs mínims i de seguretat.

-Establiment de lots de comanda mínims i màxims.

-Sistema d'inventaris que permeta l'obtenció d'informació selectiva sobre elements de baixa rotació, sobre compres, eixides, etc.

-Realització d'inventaris rotatius que permeta, durant l'exercici, regularitzar i verificar la correcció dels inventaris permanents.

Així mateix, es recomana que l'Entitat desenvolupe i aplique uns procediments de control més eficaços per a aconseguir l'adequat registre d'entrades i eixides d'elements del magatzem en la data pertinent. A aquest efecte, es reco-

b) Parte de las inversiones contempladas en el Convenio de Transferencias de 24 de julio de 1986 están pendientes de realizarse, y las realizadas no han sido registradas por FGV.

Se recomienda que se efectúen las gestiones necesarias para que se produzca el traspaso definitivo de estos bienes a FGV y ésta pueda activarlos e incorporarlos a la gestión normal de su inmovilizado.

c) Por otro lado, tal como se menciona en el apartado 5.1 de este informe, la Generalitat Valenciana ha financiado en los últimos años diversas obras que no se han incorporado al inmovilizado de FGV.

Se recomienda que FGV clarifique con la Administración Autónoma los aspectos relacionados con el inmovilizado que tiene adscrito. La adopción de unos criterios uniformes para el registro del inmovilizado financiado directa o indirectamente por la Generalitat, es necesario para que las cuentas anuales de FGV reflejen adecuadamente su situación patrimonial y económico-financiera.

d) Según se comenta en el apartado 5.1 del informe, la Entidad no ha registrado en su inmovilizado las bajas correspondientes a bienes desafectados de la actividad y retirados de la explotación.

Se recomienda que FGV contabilice adecuadamente estos retiros.

e) FGV carece de criterios definitivos sobre el cálculo y registro de las amortizaciones, así como de una política definida en cuanto a los gastos que se consideran capitalizables.

Se recomienda que, una vez finalizado el inventario detallado de bienes de inmovilizado que la Entidad tiene encargado, se definan las vidas útiles reales de cada uno de los elementos que componen el inmovilizado y se calcule su depreciación de acuerdo con la fecha de entrada en funcionamiento.

Asimismo, se recomienda que se elabore una política interna sobre capitalización de inversiones que considere al menos los siguientes aspectos:

-Fijación a priori del carácter capitalizable o no de los diferentes proyectos incluidos en el plan de inversiones.

-Definición clara de criterios de activación en los casos de obras que, aun cuando sean conceptualizadas como "grandes reparaciones", puedan incrementar la vida útil del elemento al que afectan sobre la que inicialmente tenía fijada.

-Establecimiento de importes mínimos de capitalización.

f) Según se comenta en el apartado 5.2 de este informe, FGV está en proceso de diseño de una política de gestión de almacenes adecuada a la problemática específica de los mismos.

En este sentido, esta Sindicatura recomienda que FGV tenga en cuenta aspectos como los siguientes:

-Política de stocks mínimos y de seguridad.

-Establecimiento de lotes de pedido mínimos y máximos.

-Sistema de inventarios que permita la obtención de información selectiva sobre elementos de baja rotación, sobre compres, salidas, etc.

-Realización de inventarios rotativos que permita durante el ejercicio regularizar y verificar la corrección de los inventarios permanentes.

Asimismo, se recomienda que la Entidad desarrolle y aplique unos procedimientos de control más eficaces para conseguir el adecuado registro de las entradas y de las salidas de elementos del almacén en la fecha adecuada. Para

mana un sistema de prenumeració d'albarans, bé per mitjà de la confecció d'albarans propis prenumerats, bé per mitjà de l'assignació dels dits números correlatius als albarans del proveïdor -en el cas de les entrades en el magatzem. Això permetria, mitjançant el control de la correlació numèrica, la verificació del registre -tant en magatzems, com en la comptabilitat- de totes les entrades i eixides en la data escaient.

g) Pel que fa als procediments per a la recaptació dels ingressos per la venda de bitllets, resumits en l'apartat 5.3 d'aquest informe, es recomana que FGV realitze periòdicament anàlisis, documentats per escrit, del seguiment de la rendibilitat en els procediments utilitzats, així com de possibles actuacions alternatives.

h) Tal com es posa de manifest en l'apartat 5.4 d'aquest informe, en l'import de les subvencions de capital que sol·liciten a la Generalitat Valenciana, s'inclou l'impost sobre el valor afegit, que no representa un major valor de cost dels projectes.

Es recomana que FGV registre els imports rebuts per subvencions no aplicades en epígrafs específics i que sol·licite -si és el cas-, a la Generalitat Valenciana, instruccions per a la seua devolució o compensació amb altres subvencions posteriors.

De manera addicional, i a l'objecte de facilitar l'obligació de justificar les subvencions rebudes, es recomana que FGV mantinga registres específics per cada projecte o programa subvencionat, tant d'inversions en actius fixos, com en reparacions o altres despeses; els expedients individuals hauran de considerar els documents següents:

- sol·licitud de subvenció,
- fotocòpia del document justificatiu del cobrament,
- fotocòpia de les factures aplicades al programa, amb indicació de la seua classificació comptable,
- estat de la subvenció.

i) Es recomana d'efectuar, en l'exercici de 1991, els ajusts necessaris per al reflex total del deute assumit amb FEVE, segons que indiquem en l'apartat 5.5.

j) Segons que indiquem en l'apartat 5.6 d'aquest informe, el volum d'hores extraordinàries realitzades pel personal de FGV en 1990 continua essent elevat.

Es recomana a l'Entitat d'analitzar la seua plantilla actual per tal d'avaluar-ne l'adequada composició i distribució entre els distints departaments i serveis, de manera que es minimitze el cost per hores extraordinàries.

D'altra banda, en relació a les retencions practicades als treballadors seus per l'IRPF, inferiors a les establertes legalment, es recomana d'establir les mesures necessàries per a l'acompliment estricte de la legalitat vigent en aquesta matèria, a fi de no incórrer en riscos fiscals innecessaris.

k) Tal com s'indica en l'apartat 5.7 d'aquest informe, FGV ha mantingut, sense disposar-ne, saldos procedents de dos préstecs concedits per sengles entitats bancàries, pels quals aquestes han cobrat comissions.

Es recomana que FGV minitze els costos per la no utilització de préstecs bancaris, mitjançant una gestió financera que establezca les necessitats d'endeutament a curt, mitjà i llarg termini.

l) Tal com hem comentat en els apartats 5.1 i 5.8 d'aquest informe, les contractacions d'immobilitzat, de subministraments i de serveis corrents, les efectuen per adjudicació directa.

Atenent a allò que es disposa en el "Reglament general de contractació", es recomana que el Consell d'Administració i la Gerència fixen criteris objectius -per a la selecció

ello se recomienda un sistema de prenumeración de albaranes, bien mediante la confección de albaranes propios prenumerados, bien mediante la asignación de dichos números correlativos a los albaranes del proveedor en el caso de las entradas en el almacén. Esto permitiría a través del control de la correlación numérica, la verificación del registro tanto en almacenes como en contabilidad de todas las entradas y salidas en la fecha adecuada.

g) En relación a los procedimientos para la recaudación de los ingresos por la venta de billetes, resumidos en el apartado 5.3 de este informe, se recomienda que FGV realice periódicamente análisis, documentados por escrito, de seguimiento de la rentabilidad en los procedimientos utilizados, así como de posibles actuaciones alternativas.

h) Tal como se pone de manifiesto en el apartado 5.4 de este informe, en el importe de las subvenciones de capital que se solicitan a la Generalitat Valenciana se incluye el Impuesto sobre el Valor Añadido, que no supone un mayor valor de coste de los proyectos.

Se recomienda que FGV registre los importes recibidos por subvenciones no aplicadas en epígrafes específicos, solicitando en su caso a la Generalitat Valenciana instrucciones para su devolución o compensación con otras subvenciones posteriores.

Adicionalmente, al objeto de facilitar la obligación de justificar las subvenciones recibidas, se recomienda que FGV mantenga registros específicos por cada proyecto o programa subvencionado, tanto de inversiones en activos fijos como en reparaciones u otros gastos, contemplando los expedientes individuales los siguientes documentos:

- Solicitud de subvención.
- Fotocopia del documento justificativo del cobro.
- Fotocopia de las facturas aplicadas al programa con indicación de su clasificación contable.
- Estado de la subvención.

i) Se recomienda que en el ejercicio 1991 se efectúen los ajustes necesarios para el reflejo total de la deuda asumida con FEVE, según se indica en el apartado 5.5.

j) Según se indica en el apartado 5.6 de este informe, el volumen de horas extras realizadas por el personal de FGV en 1990 continúa siendo elevado.

Se recomienda que la Entidad analice su plantilla actual en orden a evaluar su adecuada composición y distribución entre los distintos departamentos y servicios, de manera que se minimice el coste por horas extraordinarias.

Por otra parte, en relación con las retenciones practicadas a sus trabajadores por el IRPF, inferiores a las establecidas legalmente, se recomienda que se establezcan las medidas necesarias para el cumplimiento estricto de la legalidad vigente en esta materia, con el fin de no incurrir en riesgos fiscales innecesarios.

k) Tal como se indica en el apartado 5.7 de este informe, FGV ha mantenido sin disponer saldos procedentes de dos préstamos concedidos por sendas entidades bancarias, por los cuales éstas han cobrado comisiones.

Se recomienda que FGV minimice los costes por no utilización de préstamos bancarios, mediante una gestión financiera que establezca las necesidades de endeudamiento a corto, medio y largo plazo.

l) Tal como se comenta en los apartados 5.1 y 5.8 de este informe, las contrataciones de inmovilizado, de suministros y de servicios corrientes, se efectúa por adjudicación directa.

Atendiendo a lo dispuesto en el Reglamento General de Contratación, se recomienda que el Consejo de Administración y la Gerencia fijen criterios objetivos para la selec-

dels proveïdors-, que s'ajusten als principis de publicitat i concurrència, i que es documenten i guarden en un expedient les actuacions realitzades; de manera especial, l'anàlisi comparatiu efectuat entre les ofertes presentades i l'opció presa, fins i tot en aquells casos en què la contractació s'efectue per mitjà del procediment de selecció directa.

m) Segons que comentem en l'apartat 3.3 d'aquest informe, durant 1990 no s'ha signat cap conveni entre les administracions estatal i autonòmica, que establezca un nou programa d'actuació.

Es recomana la confecció d'un contracte-programa, que permeti una adequada planificació a curt i mitjà termini de FGV i que permeti establir criteris de gestió i avaluació empresarial efectius, tot assignant compromisos a les diferents institucions implicades en el manteniment dels serveis ferroviaris oferts i que hom pretenga oferir en el futur.

n) Es recomana que als comptes anuals d'exercicis successius s'hi adjunte un informe de gestió.

ción de los proveedores que se ajusten a los principios de publicidad y concurrència, y que se documenten y guarden en un expediente las actuaciones realizadas y, en especial, el análisis comparativo efectuado entre las ofertas presentadas y la opción tomada, incluso en aquellos casos en que la contratación se efectúe mediante el procedimiento de selección directa.

m) Según se menciona en el apartado 3.3 de este informe, durante 1990 no se ha firmado un convenio entre las Administraciones Estatal y Autonómica que establezca un nuevo programa de actuación.

Se recomienda la confección de un Contrato-Programa que permita una adecuada planificación a corto y medio plazo de FGV y que permita establecer criterios de gestión y evaluación empresarial efectivos, asignando compromisos a las diferentes instituciones implicadas en el mantenimiento de los servicios ferroviarios que se ofrecen y que se pretendan ofrecer en el futuro.

n) Se recomienda que a las cuentas anuales de ejercicios sucesivos se adjunte un informe de gestión.